

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ

Grup Başkanlığı

Tarih: 29 Haziran 2022

Sayı: 3567

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 30/06/2022 14:18
Sayı: E-120.10-1041826

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Özelleştirme uygulamalarının ekonomi ve istihdam üzerindeki etkilerinin araştırılması, ekonomik kayıpların önüne geçilmesi ve özelleştirmeye meydana gelen istihdam kayıplarının önüne geçilmesi için gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98. ve İç Tüzüğü'nün 104. ve 105. maddeleri gereğince ekte sunulan gerekçe çerçevesinde Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

Necati Tuğlu
Giresun MV.

Mehmet Akif Hamzacebi
İstanbul mv.

Av. Abdurrahman Tutdere
TBMM Başkanlık Divanı Üyesi
Adıyaman Milletvekili

Dr. Mehmet GÖKER
Burdur MV.

Nurhayat A. Kayıoğlu
Bursa mv.

Ceyhan Gökçe
Mersin MV.

Aziz AYDINLIK
Sarıyer MV.

Gökçe ZEYBEK
İstanbul Milletvekili

X. Vehbi Bekirce
Manisa

Serkan TOPAL
Hatay Milletvekili

Ayhan İKUT
Adana mv

A. Tuncay ÖZKAN
İzmir MV.

Süleyman BİRBİK
Aydın mv.

Özgür KARABAT
İstanbul mv.

Hüseyin Uluoğlu
Aydın-Rafet ZEYBEK
Antalya

Ökan GAYTAN ADOĞU
Ereğli mv.

Hasan ÖZKAN
Bursa mv

GEREKÇE

Özelleştirme ekonomik bir kavram olmanın yanında ayrıca toplumsal, siyasal yönleri de olan bir olgudur. Türkiye ekonominin rekabete açılması, kamu yükünün azaltılması, gibi söylemlerle 24 Ocak 1980'de özelleştirme sürecine sokulmuştur.

Türkiye'deki ilk özelleştirme 1985 yılında Sümerbank Iğdır Pamuklu Dokuma Tesisi'nin 6.7 milyon dolar karşılığında Aras Tekstil'e satılmasıyla gerçekleşti. 1985 yılındaki ilk özelleştirmeden AKP iktidarına kadar geline 16 yıllık süreçte 1986-2002 yılları arasında 8 milyar 239 milyon dolarlık özelleştirme yapıldı. 2004 yılından bu yana ise özelleştirme hız kazandı. Yıllar itibarıyla özelleştirme gelirleri ve geçmiş yıl taksitlerinin paylaşıldığı tabloya göre, 2004 yılından 2021 yılı sonuna kadar 62 milyar 275 milyon dolarlık özelleştirme yapıldı.

İktidar gerçekleştirdiği özelleştirmelerle zengin fakir arasındaki uçurumun daha da derinleşmesine neden olmuş, devlet varlıklarını zengin kesime satarak özelleştirmeyi gerçekleştirmiştir. Böylece mülkiyet ve sermayenin tabana yayılması engellenmiş, gelir adaletsizliği daha da artmıştır.

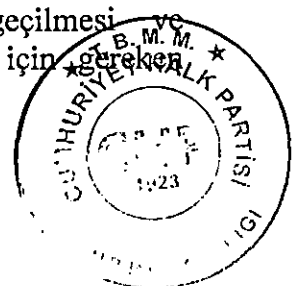
Yapılan değerlendirmeler ve çalışmalar sonucunda Türkiye ekonomisinde hem mutlak hem de nispi olarak ölçülen değişkenlerle temsil edilen özelleştirme gelirlerinin ekonomik büyüme üzerindeki etkilerinin negatif yönlü ve istatistiki açıdan anlamsız olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuçlar, özelleştirme uygulamalarından elde edilen gelirlerin Türkiye ekonomisinin ekonomik büyüme performansı üzerinde inceleme dönemi itibarıyla herhangi bir etkiye sahip olmadığını ortaya koymaktadır.

Özelleştirmenin verimli olabilmesi için özel şirketlerin kanun koyucular tarafından belirlenen fiyatlandırma formülleri ile kar elde etmek için maliyetlerini azaltmanın bir yolunu bulmaları gerekmektedir. Günümüzde bu firmalar için maliyetleri azaltmanın en yaygın yolu, büyük miktarlarda işçiyi işten çıkarmak olmuştur. Bu sektörlerde verimlilik büyük oranda yükselmiş, ancak verimlilik artışı sadece daha az işçinin çalıştırılması yoluyla sağlanmıştır.

Türkiye'de yapılan özelleştirmeler sonrasında özelleştirilen işletmelerde ciddi istihdam kayıpları yaşanmış, yaşanmaya da devam etmektedir. Yapılan özelleştirmeler sonrasında tüm sektörlerde 20 bini aşkın kişi işini kaybetmiştir. Özelleştirme sonrasında sigortalı, güvenceli, örgütlü çalışma düzeni yerine sendikal örgütlenmenin olmadığı, sigortasız ve güvencesiz çalışma düzeni gündeme gelmektedir.

Bu nedenlerden dolayı yapılan özelleştirmeler hem Türk ekonomisinde hem de istihdam üzerinde kara bir delik açmış durumdadır.

Bu sebeplerden dolayı; özelleştirme uygulamalarının ekonomi ve istihdam üzerindeki etkilerinin araştırılması, ekonomik kayıpların önüne geçilmesi ve özelleştirmeyle meydana gelen istihdam kayıplarının önüne geçilmesi için gereken tedbirlerin belirlenmesi büyük önem teşkil etmektedir.

..... Sayılı Meclis Araştırması Önerisinin İmza Çizelgesi

[illegible]